

Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 2 maart 2021, nr. 21061109, houdende tijdelijke vrijstelling op grond van artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden ter bescherming van de teelt van suikerbieten tegen bladluizen voor de beheersing van bietenvergelingsziekte (Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de teelt van suikerbieten tegen bladluizen ter beheersing van bietenvergelingsziekte, 2021)

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat;

Gelet op artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van de Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309);

BESLUIT:

Artikel 1

Tijdelijke vrijstelling als bedoeld in artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 wordt verleend voor het gebruik van Closer ter bescherming van de teelt van suikerbieten tegen bladluizen ter beheersing van bietenvergelingsziekte.

Artikel 2

De vrijstelling is slechts van toepassing indien de gebruiksvoorschriften in de bijlage bij dit besluit worden nageleefd.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking op 1 april 2021 en vervalt op 15 juli 2021.

Artikel 4

Dit besluit wordt aangehaald als: Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de teelt van suikerbieten tegen bladluizen ter beheersing van bietenvergelingsziekte, 2021.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze,
F. Kooiman
Wvd. Directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit*

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na dagtekening van dit besluit digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via 'mijn.rvo.nl'. Om in te loggen heeft u uw gebruikerscode en wachtwoord nodig, voor de ondertekening een TAN-code. Bij een digitaal bezwaarschrift stuurt u een kopie van dit besluit mee als pdf-bestand of u stuurt een kopie per post na.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle. Bij een schriftelijk bezwaar stuurt u een kopie van dit besluit mee met uw bezwaarschrift.

Op mijn.rvo.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het digitaal en schriftelijk indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u nog vragen over uw bezwaarschrift, kijk dan op de website: mijn.rvo.nl. of bel: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

BIJLAGE: WETTELIJK GEBRUIKSVOORSCHRIFT CLOSER (15631)

Wettelijk Gebruiksvoorschrift

Het middel is uitsluitend toegelaten als insectenbestrijdingsmiddel voor het professionele gebruik door middel van een gewasbehandeling in de volgende toepassingsgebieden (volgens Definitielijst toepassingsgebieden versie 2.1, Ctgb juni 2015) onder de hierna vermelde toepassingsvoorwaarden.

Toepassings-Gebied	Te bestrijden organisme	Dosering (middel) per toepassing	Maximaal aantal toepassingen per 12 maanden	Maximaal aantal liter middel per ha 12 maanden	Veiligheidsstermijn in dagen
Suikerbiet	Groene perzikluis (<i>Myzus persicae</i>)	0,2L/ha	1	0,2L/ha	28

Toepassingsvoorwaarden

Gevaarlijk voor bijen en hommels. Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit product niet gebruiken op in bloei staande gewassen of op niet-bloeiende gewassen wanneer deze actief bezocht worden door bijen en hommels. Gebruik dit product niet in de buurt van in bloei staand onkruid. Verwijder onkruid voordat het bloeit.

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Resistentiemanagement

Dit middel bevat de werkzame stof isoclast (sulfoxaflor) en behoort tot de nicotinic acetylcholine receptor agonisten (nAChR). De Irac code is 4C. Bij dit product bestaat er kans op resistentieontwikkeling. In het kader van resistentiemanagement dient u de adviezen die gegeven worden in de voorlichtingsboodschappen, op te volgen.

TOELICHTING

1 Algemeen

Artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en nr. 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309) (hierna: Verordening (EG) nr. 1107/2009) en artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) maken het mogelijk in bijzondere omstandigheden tijdelijke vrijstelling te verlenen van het verbod om een niet toegelaten gewasbeschermingsmiddel binnen Nederland te brengen, op de markt te brengen, voorhanden te hebben of te gebruiken.

Tijdelijke vrijstelling kan worden verleend als een maatregel nodig blijkt voor een gecontroleerd en beperkt gebruik ter beheersing van een noodsituatie die op geen enkele andere redelijke manier te beheersen is.

2 Adviezen

2.1 Noodsituatie

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van een noodsituatie.

Gevaar

Bladluizen (met name groene perzikluis) veroorzaken indirecte schade in bieten door het overbrengen van bietenvergelingsvirussen. Deze virussen zorgen voor gele planten en daardoor voor een lagere suikeropbrengst. Met de beschikbare maatregelen en middelen kunnen bladluizen niet afdoende beheerst worden.

Alternatieven

Maatregelen

Preventieve maatregelen gericht op het beheersen van de vergelingsvirussen zijn het bestrijden van opslag van bieten en het voorkomen van bietenhoppen met spruitvorming, om bron van vergelingsvirussen te beperken. Er geldt een verbod om in belangrijke teeltgebieden suiker- en voederbieten (of resten daarvan) met bladvorming in voorraad te hebben. In Noord-Nederland geldt dit verbod vanaf 15 april en in Midden-Nederland en Zuid-Nederland vanaf 1 april. Deze maatregelen leveren een bijdrage, maar dit werkt niet afdoende.

Spontaan voorkomende natuurlijke vijanden als sluipwespen, lieveheersbeestjes en gaasvliegen leveren een bijdrage aan de beheersing van bladluizen, maar bieden geen afdoende bescherming.

Monitoring en het gebruik van schadedrempels leveren een belangrijke bijdrage aan het bepalen of en wanneer er chemische bestrijding nodig is. Hiervoor is een bladluiswaarschuwingsdienst operationeel, gericht op het optimaal inzetten van gewasbeschermingsmiddelen.

Toegelaten gewasbeschermingsmiddelen, voormalige RUBmiddelen en goedgekeurde basisstoffen: In de teelt van suikerbieten zijn twee voormalige RUBmiddelen op basis van zepen bestemd voor de bestrijding van insecten en mijten op planten beschikbaar. Deze middelen hebben een contactwerking. De effectiviteit van deze middelen is onvoldoende omdat de groene perzikluizen, die in het hart van de plant en aan de onderzijde van het blad zitten, met de huidige spuittechniek niet goed bereikt worden.

Voor de bestrijding van bladluizen zijn in de teelt van suikerbiet middelen op basis van deltamethrin, esfenvaleraat, flonicamid, lambda-cyhalothrin en pirimicarb.

In de teelt van suikerbieten zijn middelen op basis van deltamethrin en esfenvaleraat toegelaten tegen trips en rupsen en zijn middelen op basis van lambda-cyhalothrin toegelaten tegen trips. Deze middelen behoren tot de groep pyrethroiden en hebben een nevenwerking tegen bladluizen. Er is resistentie bekend tegen pyrethroiden bij groene perzikluis. Daarnaast zijn dit middelen met contactwerking en de groene perzikluis is moeilijk te raken omdat zij in het hart van de planten zit. Pyrethroiden hebben nadelige effecten op nuttige insecten, die de luizenpopulatie onderdrukken en daarmee de verspreiding van de bietenvergelingsziekte beperken. De pyrethroiden zijn onvoldoende werkzaam tegen groene perzikluis, die de vergelingsvirussen overbrengt.

Middelen op basis van flonicamid mogen één maal per teeltcyclus worden ingezet. Geadviseerd wordt om deze middelen alleen in te zetten tot en met het 10-blad stadium (ca. eind mei). Ook in juni kan er nog veel schade door vergelingsziekte optreden.

Van het middel op basis van pirimicarb is bekend dat deze als gevolg van resistentieontwikkeling onvoldoende werkzaam is tegen groene perzikbladluiz, die het vergelingsvirus overbrengt.

Voor een goede beheersing van vergelingsziekte in bieten is het belangrijk dat telers vier keer per seizoen een effectieve bladluizbestrijding (met name tegen de groene perzikluiz) kunnen uitvoeren. Beschikbaar zijn middelen op basis van flonicamid en enkele voormalige RUBmiddelen. Met de toepassing van deze middelen en het ook voor vrijstelling aangevraagde middel op basis van spirotetramat, kunnen groene perzikluizen in de teelt van suikerbieten niet afdoende beheerst worden om overdracht van bietenvergelingsziekte te beperken.

Bijzondere omstandigheden

De toelating van zaadbehandelingen ten behoeve van de teelt van suikerbieten op basis van imidacloprid, thiamethoxam en clothianidine is met ingang van 19 augustus 2018 vervallen, met een opgebruiktermijn tot 19 december 2018. Voor het seizoen 2020 is vrijstelling verleend voor een middel op basis van spirotetramat en een middel op basis van sulfoxaflor voor de beheersing van bladluizen in suikerbieten, om overdracht van vergelingsvirus te beperken. Deze vrijstellingen betroffen aanvragen ter bevordering van de geïntegreerde gewasbescherming in de teelt van suikerbieten. Voor teeltseizoen 2021 is ook een vrijstellingsaanvraag ingediend voor een middel op basis van spirotetramat.

De sector levert inspanningen om tot verschillende alternatieven te komen. Een middel op basis van sulfoxaflor heeft werking tegen bladluizen. De toelatinghouder van dit middel werkt aan een toelating in suikerbieten waardoor een concreet perspectief op een reguliere toelating binnen de daarvoor gestelde termijn van 3 jaar mogelijk is.

Conclusie

De NVWA komt tot volgende conclusies:

- Een landbouwtechnisch doelmatige teelt van suikerbieten in Nederland wordt bedreigd door bladluizen.
- Een landbouwtechnisch doelmatige teelt van suikerbieten is met het beschikbare pakket aan middelen en maatregelen niet mogelijk.
- De aanvraag voldoet aan de eis van bijzondere omstandigheden. De toelatinghouder en de sector leveren inspanningen om te komen tot een oplossing. Er is perspectief voor de toelating van een middel op basis van sulfoxaflor in de teelt van suikerbieten waardoor een kortstondig noodverband gerechtvaardigd is. Voor de gevraagde vrijstellingsperiode is het middel niet beschikbaar.

De tijdelijke vrijstelling van Closer voor het beheersen van bladluizen in de teelt van suikerbieten voldoet aan de criteria voor een noodsituatie.

2.2 Risicobeoordeling

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van aanvaardbare risico's.

Humane toxiciteit

Voldoet aan de eisen.

Volksgezondheid

Voldoet aan de eisen.

Gedrag in het milieu

Voldoet aan de eisen.

Ecotoxiciteit

Voldoet aan de eisen met inachtneming van de volgende restrictiezinnen:

Gevaarlijk voor bijen en hommels. Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit product niet gebruiken op in bloei staande gewassen of op niet-bloeiende gewassen wanneer deze actief bezocht worden door bijen en hommels. Gebruik dit product niet in de buurt van in bloei staand onkruid. Verwijder onkruid voordat het bloeit.

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Conclusie

Het College constateert dat er na het nemen van risicoreducerende maatregelen / het inachtnemen van restrictiezinnen geen risico verbonden is aan de vrijstelling.

Advies

Gezien het risico adviseert het College een vrijstelling ex artikel 38 Wgb van het gewasbeschermingsmiddel Closer in de teelt van suikerbieten te verlenen onder vermelding van de volgende risicoreducerende maatregelen / restrictiezinnen:

Gevaarlijk voor bijen en hommels. Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit product niet gebruiken op in bloei staande gewassen of op niet-bloeiende gewassen wanneer deze actief bezocht worden door bijen en hommels. Gebruik dit product niet in de buurt van in bloei staand onkruid. Verwijder onkruid voordat het bloeit.

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

3 Overwegingen

Bladluizen zijn een teeltbedreigend probleem voor de teelt van suikerbieten waarvoor momenteel het beschikbare pakket aan middelen en maatregelen niet afdoende is. Hierdoor wordt de doelmatige teelt van suikerbieten bedreigd en is een hernieuwde tijdelijke vrijstelling van het gewasbeschermingsmiddel Closer gewenst. Belanghebbenden spannen zich in om op korte termijn te beschikken over een regulier toegelaten gewasbeschermingsmiddel. Als voorwaarde voor deze vrijstelling dient de sector uiterlijk 28 februari 2021 een evaluatie te overleggen aan de NVWA van de monitoring van de aanwezige bladluizen en de natuurlijke vijanden in het IPM-systeem voor de teelt van suikerbieten in 2020.

In het Wettelijk Gebruiksvoorschrift (zie bijlage bij dit besluit) zijn de risico reducerende maatregelen overgenomen die door het Ctgb zijn voorgesteld.

Vrijstelling voor de toepassing van Closer in de teelt van suikerbieten werd eerder verleend:

- 23 mei 2020, Staatscourant 22 mei 2020, nr. 27678.

4 Besluit

De adviezen van de NVWA en het Ctgb overnemend, heb ik in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, besloten om op grond van artikel 38 van de Wgb tijdelijke vrijstelling te verlenen voor het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel Closer ter bescherming van de teelt van suikerbieten tegen bietenvergelingsziekte.

Dit besluit treedt in werking op 1 april 2021 en vervalt op 15 juli 2021.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze,
F. Kooiman
Wvd. Directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit*